

ชื่อโครงการวิจัย

การศึกษาระบบนาฏยประดิษฐ์พื้นบ้านภาคใต้

ชื่อผู้วิจัย

นางราตรี ศรีสุวรรณ

เดือนและปีที่ทำวิจัยเสร็จ

พฤษภาคม 2546

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา (1) วิวัฒนาการของระบบนาฏยประดิษฐ์พื้นบ้านภาคใต้ (2) แนวคิดและองค์ประกอบของระบบนาฏยประดิษฐ์พื้นบ้านภาคใต้ (3) แนวทางการพัฒนาระบบนาฏยประดิษฐ์พื้นบ้านภาคใต้ เป็นการวิจัยเชิงพรรณนา โดยศึกษาเอกสารและผลงานการประดิษฐ์ทำรำของสถาบันราชภัฏภาคใต้ 5 แห่ง ตั้งแต่ พ.ศ. 2522 - 2542 จำนวน 40 รายการ เก็บข้อมูลจากการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 30 คน

ผลการวิจัย

1. การแสดงพื้นบ้านภาคใต้ ประกอบด้วย การแสดงที่นิยมกลุ่มไทยพุทธ ได้แก่ โนรา หนังตะลุง กลุ่มไทยมุสลิม ได้แก่ ร่องเงิ้ง ชัมเป้ง คาระ และส๊ะละ กลุ่มชาวไทยเชื้อสายจีน ได้แก่ จ๊ว และไทเก็ก สถาบันราชภัฏสงขลาเป็นสถาบันแห่งแรกที่เปิดสอนวิชาเอกนาฏศิลป์ ระดับปริญญาตรี หลักสูตรได้กำหนดให้ประดิษฐ์ทำรำ โดยนำวิถีชีวิต อาชีพ ศิลปวัฒนธรรมกลุ่มไทยพุทธ ไทยมุสลิม มาเป็นแนวคิดหลักในการประดิษฐ์ทำรำ การเก็บรวบรวมข้อมูลภาคสนามและดำเนินการสร้างผลงานตามหลักวิชาการ เมื่อสถาบันราชภัฏอื่น ๆ เปิดสอนวิชาเอกนาฏศิลป์ แนวคิดมีความหลากหลายมากขึ้น การเผยแพร่การแสดงทั้งภายในและภายนอกสถาบัน มีการบันทึกผลงานไว้เป็นเอกสารรูปเล่มและวีดิทัศน์ รูปแบบการแสดงพัฒนาค่อนข้างน้อย คอนกรีตแบบไทยพุทธและไทยมุสลิม การแต่งกายมีการพัฒนาค่อนข้างมาก ปัญหาและอุปสรรคจากผู้เชี่ยวชาญด้านดนตรีในสถาบัน

2. แนวคิดที่นำมาประดิษฐ์ระบำ มีด้านการแสดงที่สืบเนื่องมาจากศิลปอาชีพ วัฒนธรรมไทยพุทธ ไทยมุสลิมและไทยเชื้อสายจีน การส่งเสริมการท่องเที่ยว การผสมผสานการแสดงพื้นบ้านภาคใต้ กีฬาพื้นบ้านและกิจกรรมประติมากรรม วิธีแสดงมีวิธีการเสนอรูปแบบ 6 รูปแบบ คอนกรีตและเพลงประกอบมีคอนกรีตพื้นบ้านโนรา หนังตะลุง วงดนตรีร่องเงิ้ง วงปี่พาทย์ วงดนตรีสากล การแต่งกายแบบไทยพุทธ ไทยมุสลิม ไทยเชื้อสายจีนและเลียนแบบสิ่งต่าง ๆ ตามแนวคิดของระบำแต่ละชุด อุปกรณ์ประกอบมักเป็นภาชนะที่ใช้ประกอบอาชีพต่าง ๆ

3. การพัฒนาระบบนาฏยประดิษฐ์พื้นบ้านภาคใต้ ควรเน้นเอกลักษณ์ด้านอาชีพ ศิลปวัฒนธรรม ประเพณีท้องถิ่น แหล่งท่องเที่ยว การแสดงสื่อขั้นตอนการทำอาชีพที่ชัดเจน คอนกรีต พื้นเมืองอาจประสมวงใหม่ เครื่องแต่งกายเหมาะสมกับแนวคิด คงเอกลักษณ์ของท้องถิ่น การสืบทอดและเผยแพร่พร้อมเอกสารข้อมูลเพื่อให้ตรงกับคตินิยมของระบำ ปัญหาและอุปสรรค ด้านงบประมาณผู้เชี่ยวชาญด้านดนตรี ผู้บริหารและผู้ที่เกี่ยวข้องจึงควรสนับสนุน ควรมีการจัดลิขสิทธิ์เป็นมรดกทรัพย์สินทางปัญญา

Research Title: A Study of Innovative Folk Dance of Southern Thailand
Researchers: Mrs. Ratre Srisuwan
Institution: Rajabhat Institute, Songkhla
Date of Completion: May 2003.

Abstract

The objective of this research is to study (1) the development of innovative folk dance of Southern Thailand; (2) themes and components of the innovative folk dance; and (3) guidelines for the development of the innovative folk dance. This descriptive research utilizes documentary study and analysis of 40 compositions of innovative folk dances created by five Southern Rajabhat Institutes during 1979-1999. The study also involves interviews of 30 specialists on the subject. The results of the study reveal as follows :

1. The southern Thai popular performances among the Buddhist Muslim and Chinese. Thais are Nora, Shadow puppets, Rong-Hang, Sum-Peng, Dara, Chinese opera and Tai-kek respectively. Rajabhat Institute Songkhla was the first to offer a major in the field of Thai classical dancing in the bachelor's degree program. The faculty members of the institute invented the dance styles based on the themes from the way of life, occupations, and arts of both local Buddhists and Thai Muslims. In addition, field data were gathered and utilized for the invention of the dancing styles. Other Rajabhat Institutes followed suit when the same program was offered. As the result, more dancing styles were created from diverse themes. Dissemination was made through performances within and outside the institutes. Performances were recorded in book and video formats. Less development on the format of performance was found. This was in contrast with the aspect of costumes for the performance which was developed significantly. The music used in the performance derived from the music played by Thai Buddhists and Thai Muslims. The common problem faced by the program was the lack of specialists in music in the institutes.

2. Themes for the creating the folk dance included occupations and cultures of the Thai Buddhists, Thai Muslims, and Thai Chinese. In addition, themes from tourism as well as combined themes from local entertainment, folk games, fine arts, and sculpture were created. The dance was presented through six formats: music and lyrics, Mohra folk music, Shadow Puppet music, Ro-ngeng musical band, Thai classic musical band, and modern musical band. The

costumes for the dancers were patterned after the attires worn by the Thai Buddhists, Thai Muslims, and Thai Chinese. The dance styles reflected the themes of the dance. Accompanying tools used by the dancers in their performance were utensils used in specific occupations.

3. For further development of the innovative folk dance, it was recommended that uniqueness in local occupation, culture, tradition, and tourism be emphasized. The performance should convey the stages of the occupation being performed in a clear way. There should be a readjustment of the local musical band in terms of the instruments used. The costumes used should match the themes of the dance. Local identify should be maintained in the dance and the dance should be propagated with proper information to correspond with the original motif of the dance. As for the problems of budget shortage and specialists in music, it was recommended that administrators and relevant authorities provide support for dance activities. In addition, the motifs of the dance should be registered for intellectual property rights.

